

ΣτΕ Ολ. 2224/1993

[...]

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή οι αιτούντες ζητούν να ακυρωθεί η 45/15-4-1992 πράξη παραχωρήθηκε κατά πλήρες διακίωμα κυριότητας στον Αυτόνομο Οικοδομικό Οργανισμό Αξοωματικών του Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος (ΑΟΟΑ) για εκπλήρωση των στεγαστικών αναγκών του, έκταση 715,6 στρεμμάτων του στρατοπέδου "Γερακίνη", ιδιοκτησίας του Δημοσίου, η οποία βρίσκεται στη Μαλακάσα Αττικής.

3. Επειδή στη δίκη παρεμβαίνει υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης πράξης ο ΑΟΟΑ.

4. Επειδή από τους αιτούντες οι τρίτος, τέταρτος, ένατος, δέκατος και ενδέκατος δεν νομιμοποίησαν τους δικηγόρους που υπογράφουν την αίτηση, αφού κατά την συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο δεν παρέστησαν με πληρεξούσιο δικηγόρο ούτε κατέθεσαν ή έστειλαν στο δικαστήριο συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο ούτε παρουσιάστηκαν οι ίδιοι για να εγκρίνουν την άσκησή της. Συνεπώς, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη ως προς τους πιο πάνω αιτούντες, σύμφωνα με το άρθρο 27 του π.δ.18/1989 (8 Α`), και να εξετασθεί ως προς τους λοιπούς αιτούντες.

5. Επειδή, σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 17 του π.δ. 18/1989 (8 Α`), το δικόγραφο πρέπει να περιέχει, μεταξύ άλλων, το όνομα εκείνου που ασκεί το ένδικο μέσο, τη διεύθυνση της κατοικίας του, χρονολογία και υπογραφή. Εξάλλου, στην παρ.4 του παραπάνω άρθρου ορίζονται τα εξής: "Τα δικόγραφα των ενδίκων μέσων της αίτησης ακυρώσεως και αίτησης αναιρέσεως που ασκούνται από ιδιώτη υπογράφονται μόνο από δικηγόρο Τα ίδια ισχύουν και για τους πρόσθετους λόγους, του δικογράφου της παρέμβασης πρέπει να έχει τεθεί από τον δικηγόρο ιδιοχείρως και όχι με μηχανικό μέσο, όπως είναι η σφραγίδα. Η τυχόν όμως έλλειψη τέτοιας υπογραφής δεν καθιστά άκυρο το δικόγραφο, όταν η ταυτότητα εκείνου που άσκησε το ένδικο μέσο και η σοβαρότητα της πρόθεσής του να ασκήσει το ένδικο μέσο συνάγονται ασφαλώς. Κατά τη γνώμη όμως έντεκα μελών του Δικαστηρίου με αποφασιστική ψήφο και ενός Παρέδρου, από τις παραπάνω διατάξεις συνάγεται ότι για να είναι έγκυρο το δικόγραφο της παρέμβασης πρέπει απαραίτητως να φέρει την ιδιόχειρη υπογραφή του δικηγόρου, όχι δε μόνο την επαγγελματική του σφραγίδα.

6. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, το δικόγραφο της παρέμβασης, που φέρεται ότι έχει συνταχθεί από δικηγόρο ως πληρεξούσιο του παρεμβαίνοντος, έχει μόνο την επαγγελματική σφραγίδα του δικηγόρου όχι όμως και την υπογραφή του, όπως θα έπρεπε, σύμφωνα με όσα έχουν εκτεθεί στην προηγούμενη σκέψη. Η έλλειψη όμως αυτή έχει τεθεί στο οικείο βιβλίο της Γραμματείας του Δικαστηρίου και δίπλα από την καταχώριση που έγινε στο βιβλίο αυτό, κατά την κατάθεση της παρέμβασης στη Γραμματεία. Συνεπώς, κατά τη γνώμη που επικράτησε, η παρέμβαση παραδεκτώς έχει ασκηθεί, ανώ κατά τη γνώμη της μειοψηφίας το δικόγραφο θα έπρεπε, να θεωρηθεί άκυρο και συνεπώς η παρέμβαση θα έπρεπε να απορριφθεί ως απαράδεκτη. Περαιτέρω, εφόσον ο παρεμβαίνων έχει παραδεκτώς και από την άποψη αυτή ασκείται η παρέμβαση".

7. Επειδή, η πρώτη από τους αιτούντες, αστική εταιρεία που έχει

αποκτήσει νομική προσωπικότητα σύμφωνα με το άρθρο 784 του αστικού κώδικα (π.δ. 456/1984, 164 Α`) και έχει ως σκοπό, μεταξύ άλλων, να συμβάλει στην προστασία, αποκατάσταση και αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος της Ελλάδας (βλ. άρθρο 3 καταστατικού της), νομιμοποιείται στην άσκηση της κρινόμενης αίτησης, εφόσον επικαλείται ότι η επίδικη έκταση έχει δασικό χαρακτήρα και η παραχώρησή της με την παροσβαλλόμενη πράξη θα έχει ως αποτέλεσμα την καταστροφή του δάσους. Επίσης και οι λοιποί αιτούντες, κάτοικοι του κέντρου των Αθηνών και διάφορων δήμων του λεκανοπεδίου Αττικής, νομιμοποιούνται στην άσκηση της αίτησης λόγω του ενδιαφέροντος τους για τη διατήρηση του δασικού χαρακτήρα της επίδικης έκτασης (ΣτΕ Ολομ. 2281/1992). Περαιτέρω, παραδεκτώς ο μοδικούν οι αιτούνται στην ίδια πραγματική και νομική βάση.

8. Επειδή, με το άρθρο 1 παρ. 1 του α.ν. 1563/1950 (254 Α"), ο οποίος κυρώθηκε με τον 2113/1952 (126 Α`), συστήθηκε ο ΑΟΟΑ ως αυτόνομος οργανισμός που αποτελεί νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου. Στο άρθρο 2 παρ. 1 του πιο πάνω νόμου ορίζεται ότι "Σκοπός του Οργανισμού τούτου είναι η παροχή ιδιοκτήτου κατοικίας, εκ τριών έως πέντε δωματίων, επί αυτοτελούς οικοδομής ή επί ορόφου οικοδομής η επί ορόφου οικοδομής η διαμερίσματος ορόφου, εις στερουμένους τοιαύτης Αξιωματικούς και Ανθυπασπιστάς του Στρατού, Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος". Περαιτέρω, στο άρθρο 10 του ν.δ. 2906/1954 (155 Α`), κατ'επίκληση του οποίου έγινε η παραχώρηση της επίδικης έκτασης, ορίζονται τα εξής: "Δι'αποφάσεων ου Υπουργικού Συμβουλίου προτάσει των Υπουργών επί της Εθνικής Αμύνης και Οικονομικών, δύνανται να διατίθενται προς εκτέλεσιν του προγράμματος του Α.Ο.Ο.Α. ακίνητα ανήκοντα εις το Δημόσιον, κατά παρέκκλισιν από πάσης γενικής η ειδικής διατάξεως ουσιαστικού η διαδικαστικού περιεχομένου διεπούσης την διάθεσιν, το καταβλητέον τίμημα, ο χρόνος καταβολής τούτου, ως και πάντα τα τυχόν αναγκαία δια την πραγματοποίησιν της διαθέσεως των ακινήτων".. Από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων συνάγεται ότι η διάθεση ακινήτων του Δημοσίου προς τον ΑΟΟΑ γίνεται για να ικανοποιήσει ο Οργανισμός αυτός τις στεγαστικές ανάγκες των αξιωματικών κ.λ.π. που στερούνται κατοικίας, δηλαδή για την πραγματοποίηση δημόσιου αποκαταστατικού σκοπού, Συνεπώς, οι πράξεις που εκδίδονται κατ'επίκληση των διατάξεων αυτών, όπως η παροσβαλλόμενη, έχουν εκτελεστό χαρακτήρα και παραδεκτώς προσβάλλονται με αίτηση ακυρώσεως.

9. Επειδή, στο άρθρο 42 παρ. 1 του ν. 1337/1983 (33 Α`) ορίζονται τα εξής: "Με Π.Δ/γμματα, που εκδίδονται μέσα σε 4 μήνες μια και μόνη φορά με προαση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, μπορεί να καθορίζονται οι όροι και περιορισμοί και οι διαδικασίες με τις οποίες θα εγκρίνεται η πολεοδομική εκτάσεων που ανήκουν σε οικοδικούς συνεταιρισμούς και οικοδομικούς οργανισμούς που λειτουργούν ως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου...". Περαιτέρω, στο άρθρο 17 του π.δ. 93/1987 (52 Α`), το οποίο εκδόθηκε κατ'εξουσιοδότηση μεταξύ άλλων, και της προηγούμενης διάταξης, ορίζονται τα εξής: "1. Οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί και οικοδομικοί οργανισμοί οφείλουν να προσαρμόζουν τα προγράμματα τους στο γενικότερο οικιστικό και στεγαστικό πρόγραμμα του κράτους και να επιλέγουν προς αγορά εκτάσεις μέσα στις περιοχές που προβλέπονται για οικιστική χρήση από εγκεκριμένα η γενικά πολεοδομικά σχέδια η ζώνες οικιστικού ελέγχου η από άλλα σχέδια ρύθμισης των χρήσεων γης. 2. Αν δεν υπάρχει γενικό πολεοδομικό σχέδιο η ΖΟΕ ή άλλο σχέδιο ρύθμισης των χρήσεων γης η στα όρια των

αντιστοιχών εγκεκριμένων α υτών σχεδίων δεν είναι δυνατή η κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του οικοδομικού συνεταιρισμού η οικοδομικού οργανισμού, είναι δυνατόν, μέσα στα πλαίσια και τις κατευθύνσεις της χωροταξικής και οικιστικής πολιτικής, να εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ η χωροθέτηση του οικοδομικού συνεταιρισμού και οικιστική καταλληλότητα της συγκεκριμένης έκτασης για την οικιστική εξυπηρέτηση οικοδομικού συνεταιρισμού ή οικοδομικού οργανισμού...3. Σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η αγορά από τον οικοδομικό συνεταιρισμό έκτασης που υπάγεται σε ίδιο νομικό καθεστώς που αποκλείει τη χρήση για οικιστικούς σκοπούς. 4. Σε κάθε δικαιοπραξία απόκτησης έκτασης από οικοδομικό συνεταιρισμό αναφέρεται βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, ότι, η συγκεκριμένη έκταση βρίσκεται σε περιοχή για οικιστική χρήση εντός εγκεκριμένων ορίων Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων ρύθμισης των χρήσεων γης ή η απόφαση οικιστικής καταλληλότητας κατά την παράγρ. 2 του παρόντος άρθρου και επισυνάπτονται αντίγραφα τους "καθώς και βεβαίωση του Υπουργού Γεωργίας ότι η έκταση δεν είναι δάσος η δασική η αναδασωτέα έκταση". Η μη τήρηση των παραπάνω καθιστά άκυρα τα συμβόλαια...". Η αναφερόμενη στην προηγούμενη σκέψη διάθεση ακινήτου του Δημοσίου προς τον ΑΟΟΑ για τηνπραγματοποίηση δημόσιου αποκαταστατικού σκοπού δεν διέπεται από τις πιο πάνω διατάξεις του άρθρου 17 του π.δ. 93/1987, που προβλέπουν τις προϋποθέσεις εγκυρότητας των δικαιοπραξιών με τις οποίες οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί και οι οικοδομικοί οργανισμοί αποκτούν εκτάσεις για την πραγματοποίηση των στεγαστικών προγραμμάτων τους. Συνεπώς, οι αιτούντες αβασίμως υποστηρίζουν ότι πριν από την παραχώρηση της επίδικης έκτασης έπρεπε να τηρηθεί η αναγραφόμενη στις παραπάνω διατάξεις διαδικασία.

10.Επειδή, στο άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι: "Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά η κατασταλτικά μέτρα. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και γενικά των δασικών εκτάσεων. Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δημοσίων δασών των δημόσιων δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση η άλλη του χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον". Εξάλλου, στο άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος ορίζεται ότι: "Δημόσια ή ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν η καταστρέφονται από πυρκαγιά η που με άλλο τρόπο αποψιλώθηκαν η αποψιλώνονται δεν αποβάλλουν για το λόγο αυτό το χαρακτήρα που είχαν πριν καταστραφούν, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέες και αποκλείεται να διατεθούν για άλλο προορισμό". Σε εκτέλεση των συνταγματικών αυτών διατάξεων έχει εκδοθεί ο ν. 998/1979 (289 Α`), ο οποίος στο έκτο κεφάλαιο (άρθρα 45 έως 61) ρυθμίζει τις επιτρεπτές επεμβάσεις στα δάση και τις δασικές εκτάσεις. Ειδικότερα στο άρθρο 45 παρ. 1 του νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του δέκατου τρίτου άρθρου του ν. 1822/1988 (272 Α`), ορίζεται ότι "1. Στα δάση και τις δασικές εκτάσεις, περί των οποίων το άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος, ουδεμία επιτρέπεται επέμβαση προβλεπόμενη από τις διατάξεις του παρόντος η από άλλη διάταξη, με εξαίρεση τα αναφερόμενα στις διατάξεις του άρθρου 59 του ν. 998/1979, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 του ν. 1734/1987, των παρ. 1 και 2 του άρθρου 58 του παρόντος και τα όλως απαραίτητα για την τεχνητή αναδάσωση και την προστασία της βλαστήσεως". Τέλος, στο άρθρο 49 παρ. 2 του ίδιου νόμου ορίζονται τα εξής: "2. Επέκτασις πόλεως εχούσης εγκεκριμένον σχέδιον ή οικισμού υφισταμένου προ του 1923 η δημιουργία οικιστικής περιοχής εντός δημοσίου δάσους η

δασικής εκτάσεως δεν επιτρέπεται, ούτε είναι δυνατή η καθ' οιονδήποτε τρόπον παραχώρησι δημοσίου δάσους η δασικής εκτάσεως προς δημιουργίαν η επέκτασιν πόλεων, οικισμών η οικιστικών περιοχών...".

11.Επειδή από τις προαναφερόμενες συνταγματικές διατάξεις προκύπτει ότι τα δάση και οι δασικές εκτάσεις υπάγονται, ως φυσικά αγαθά και ανεξάρτητα από την ειδικότερη ονομασία τους ή τη θέση τους σε σχέση με οικιστικές περιοχές, σε ιδιαίτερο προστατευτικό καθεστώς για να διατηρηθεί η χρήση κατά το προορισμό τους και να διαφυλαχθεί η οικολογική ισορροπία. Προκειμένου όμως περί δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων παρέχεται η ευχέρεια στον κοινό νομοθέτη να επιτρέπει επεμβάσεις που μεταβάλλουν η αλλοιώνουν το δασικό χαρακτήρα "αν προέχει για την εθνική οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη της χρήση που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον", η συνδρομή του οποίου ελέγχεται από τον αρμόδιο δικαστή. Τετοιες επεμβάσεις προβλέπονται στο έκτο κεφάλαιο (άρθρα 45-61) του ν. 998/1979. Εξάλλου, στο ίδιο προστατευτικό καθεστώς υπάγονται καταρχήν και οι εκτάσεις που κηρύσσονται αναδασωτές και μαλιστα ανεξάρτητα αν η πράξη με την οποία κηρύσσεται η αναδάσωση έχει εκδοθεί πριν ή μετά την ισχύ του Συντάγματος. Περαιτέρω όπως ήδη έχει λεχθεί η κατά το άρθρο 10 του ν.δ. 2906/1954 διάθεση ακινήτων του Δημοσίου προς τον ΑΟΟΑ γίνεται αποκλειστικά για την εκπλήρωση των στεγαστικών αναγκών του τελευταίου, δηλαδή αποκλειστικά για οικιστικούς σκοπούς. Με το δεδομένο τούτο, αν η έκπτωση που πρόκειται να παραχωρηθεί είναι δάσος δασική έκταση η παραχώρηση απαγορεύεται από την πιο πάνω διάταξη του άρθρου 49 παρ. 2 του 998/1979, σύμφωνη κατά τούτο με την παραπάνω συνταγματική προστασία και μέριμνα.

12.Επειδή στην προκειμένη περίπτωση, από το 4889/17-12-1992 έγγραφο του δασαρχείου Καπαδριτίου προς τη διεύθυνση προστασίας δασών του Υπουργείου Γεωργίας, την από 15-12-1992 έκθεση αυτοψίας του δασολόγου Κ.Τ. καθώς και τον χάρτη που συνοδεύουν το πιο πάνω έγγραφο του δασαρχείου προκύπτουν τα εξής: Η επίδικη έκταση των 715,6 στρεμμάτων αποτελεί τμήμα ευρύτερης έκτασης 850 στρεμμάτων, που με τη από 18-12-1929 πράξη απαλλοτριώσης απαλλοτριώθηκε για δημοια ανάγκη από το Αμαλίειο Ορφανοτροφείο Κορασιδων. Από το απόσπασμα διανομής του του αγροκτήματος "Μαλακάσα" στ απλαίσια της αγροτικής νομοθεσίας του έτους 1928 και τους οικείους κτηματολογικούς πίνακες προκύπτει ότι έκταση 16138 στρεμμάτων περίπου (τμήμα της οποίας είναι η επίδικη) εξαιρέθηκε τότε υπέρ του καθ' ου η απαλλατρίωση Αμαλίειου Ορφανοτροφείου, με τον χαρακτηρισμό "δάση υπέρ ιδιοκτήτου". Ακολούθως, το Υπουργείο Γεωργίας με το 238164/3517/5-12-1978 έγγραφό του έδωσε εντολή στο δασαρχείο Καπανδριτίου να διαχειρίζεται τα παραπάν δάση ως διακατεχόμενα. Περαιτέρω, αναφέρεται στ απιο πάνω στοιχεία, τμήμα της επίδικης έκτασης 17 στρεμμάτων, περίπου, βρίσκεται μέσα στα διοικητικά όρια του Δήμου Αυλώννας και αποτελεί τμήμα ευρύτερης περιοχής καλυπτόμενης από δάση και δασικές εκτάσεις που, έχουν αναγνωριστεί, με την 201298/373/17-11-1977 απόφαση του Συμβουλίου Ιδιοκτησία Δασών, ως συνιδιόκτητα υπέρ του αναγκαστικού συνεταιρισμού κοινής χορτονομής "Σάλεσι Μπούγα".. Εξάλλου, σχετικά με τη μορφή της επίδικης έκτασης, στ απιο πάνω στοιχεία αναφέρονται τα εξής: Το σύνολο των 715,6 στρεμμάτων είναι εκτάσεις δασικές, τουλάχιστον από το έτος 1928, εκτός από το παραπάνω τμήμα που βρίσκεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Αυλώννας, το οποίο είναι έκταση δασική τουλάχιστον από το έτος 1937, όπως προκύπτει από σχετικές αεροφωτογραφίες. Οι εκτάσεις αυτές είχαν "δασική βλάστηση αποτελούμενη από αειφύλλα πλατύφυλλα κυρίως και άτομα η ομάδες η λόχμες

χαλεπίου πεύκης και χαρακτηρίζονταν ως δάση και δασικές εκτάσεις εμπίπτουσες στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 3 του ν. 998/1979". Αναφέρεται επίσης ότι τμήματα της επίδικης έκτασης αποψιλώθηκαν σταδιακά μετά το έτος 1929 για την κατασκευή κτιρίων και άλλων εγκαταστάσεων του στρατοπέδου και ήδη υπάρχουν κατεστραμμένα και εγκαταλελειμμένα κτίρια και άλλες εγκαταστάσεις. Η παραπάνω βλάστηση καταστράφηκε από την πυρκαγιά της 5-9-1992, δηλαδή μετά τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης πράξης, και ο δασάρχης Καπανδριτίου, με το 4553/25-11-1992 έγγραφό του πρότεινε στον νομόρχη Ανατολική Αττικής να κηρυχθεί αναδασωτέα ευρύτερη έκταση, μέσα στην οποία περιλαμβάνεται και η επίδικη, δασική πριν από την πυρκαγιά, έκταση. ηΔΗ ΔΕ ΜΕ ΤΗΝ 3789/92/19-1-1993 απόφαση του πιο πάνω νομόρχη (φ. 125 Δ`) η έκταση αυτή κηρύχθηκε αναδασωτέα, σύμφωνα με την πρόταση του δασάρχη. Τέλος, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει επίσης ότι μετά τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης πράξης ο παρεμβαίνων, με έγγραφο του προς το δασαρχείο Καπανδριτίου (Φ. 910.3η/3532/Σ1767/17-5-1992) ζήτησε να κινηθεί η διαδικασία του άρθρου 14 του ν. 998/1979 για τον χαρακτηρισμό της έκτασης ως δασικής ή μη.

13. Επειδή, ενόψει των πιο πάνω στοιχείων του φακέλου, το Υπουργικό Συμβούλιο, έπρεπε να εξετάσει πριν από την παραχώρηση στον παρεμβαίνοντα της επίδικης έκτασης, αν η έκταση αυτή έχει δασικό χαρακτήρα ή μη, γιατί σε καταφατική περίπτωση δεν ήταν δυνατό να παραχωρηθεί, όπως ήδη έχει εκτεθεί στην ενδέκατη σκέψη. Λόγω λοιπόν της πλημμέλειας αυτής η παραχώρηση δεν είναι νόμιμη, όπως βασίμως υποστηρίζουν οια αιτούντες. Κατά τη γνώμη όμως ένδεκα μελών του Δικαστηρίου με αποφασιστική ψήφο και ενός Παρέδρου, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η επίδικη έκταση είναι δασικής και συνεπώς η παραχώρησή της στον παρεμβαίνοντα για οικιστικούς σκοπούς είναι ευθέως παράνομη.

14. Επειδή, κατά ταύτα, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη και να απορριφθεί η παρέμβαση.